

Yeni Ziya Gazetesi

YENİ ZİYA 1921

Bütün dünya işçileri birleşiniz. "Umum işçilerin menafine hâdim haftada iki defa neşr olunur Türkçe gazetedir" Müdür-i Mes'ul: Hafız İbrahim [Selânik] Idarehane: Salaminos caddesinde İktirbu (?) Limanos Numara 2 Nüshası: 30 Lepta'dır.

Numara 42, 6 Temmuz 1338 - 20 Temmuz 1922

(Demek ki, Batı Trakya Türkleri bizim 1333 = 1917 takvim reformumuzu benimsememişler!)

Birinci Sene

Eski Sol Üzerine Yeni Bilgiler başlıklı kitabımda, Bulgaristan Komünist Partisi'nin Türkçe yayın organı Ziya'yı tanıtırken (s.222-324), "Sofya'da Ziya çıkarken, Selânik'te de solcu Türkler Yeni Ziya'yı yayımlıyorlardı" diye bir not düşmüştüm (s.226/dn.1). (Ayrıca bkz. s.271: Ziya'nın notu.)

İlk kez gördüğümüz Yeni Ziya'dan bir yazıyı yeni harflere aktararak sunuyorum.

Mete Tunçay

Hüsnü Fuat Yoldaşın Makalesi

GEÇEN hafta Bulgaristan Komünist mebuslarından Hüsnü Fuat yoldaştan gazetemize mahsus olmak üzere komünizm ve milletçilik hakkında canlı bir makale aldık. Çok kıymetli bulduğumuz bu fikirleri gazetemize derç ederken amelenin nazar-ı dikkatini celp ve aziz yoldaşımıza teşekkür ederiz.

Komünistlik ve Milletçilik:

Son asırlarda milletçilik bütün dünya yüzündeki insanları azgın bir sıtma gibi yakalamıştır. Öteden beri muharebelerin asıl sebebi ileri gelirler ile zenginlerin nüfuz ve kazancını çoğaltmak, kuvvetlendirmektir! Bu maksada ermek için eski zamanlarda din meseleleri muharebelerde vesile olmuştur. Son zamanlarda ise artık sermaye sahipleri birbirlerinin elindekine göz diken haydutlar gibi aralarında hırıldıyı azıtınca, bir dinden bulunmuş olmaları eski vasıtayı modadan düşürmüş, onun yerine bir millet gayretini yerleştirmiştir.

Avrupa milletçilik ateşi ile bilhassa yakın şarka fırladığını çevirerek meydanları yakıp temizlemiştir. Balkanlar bu ateşin sönmez bir ocağı haline gelmiş ve daimi surette yanıp kavrulmuş-

tur. Parçalara bölünen memleketleri müstemleke derekesine düşürebilmek için oralarda yaşayan milletlere aşılardan milletçilik gayreti beslenmiş ve ateş mütemadiyen körüklenmiştir.

Türk, Yunan, Sırp, Bulgar, Romen, Arnavud ve Karadağlıların fakir işçi ve orta halli halkı kanları ile Balkanların ova ve vadilerini tufan yerine çevirmişlerdir.

Dün geçirdiğimiz büyük yangından, Avrupa harbinden sonra bu ateş tekrar parlamak üzere bir kenarda yanmağa devam ettirilmektedir. Anadolu-Trakya, Yunan muharebesi bu defa umumi cihan harbinin kundağı gibi alev ve dumandar saçmaktadır. Umumi harp tehlikesi gündün güne bütün dünya işçileri üzerine meş'um kanatlarını açıyor. Çünkü harp olursa bir taraftan pek tehlikeli olan [bir kelime okunamıyor] bastırılacak, diğer taraftan da en mühimi elinde sermaye ve mal olanlar o saat onların fiyatını göklere kadar yükseltebileceklerdir. Harp başladığı gün mağazasını kapayanların birkaç vakit sonra (50) kuruşluk malları (500) lira olacak, halbuki bütün ömründe çabalayıp (500) kuruş biriktirmiş olan işçiler harpten dönüp geldikleri vakit, gelebilirler ve harç etmedilerse sandıklarındaki (500) kuruşun (5) kuruşa geçtiğini göreceklerdir. Kazanan ve kaybedenler işte bu iki sınıf insanlardır. Millet ve hükümet kazanmış ve kaybetmiş, bundan zenginler müteessir olmazlar. Fakat millet ve hükümet kazansa da kaybetse de, masrafı ödemek üzere vergiler altında ezilecek fakir işçi ve orta hallilerdir.

Bizim Bulgaristan harbi kaybetti. Fa-

kat evvelce memleketimizde seyrek görülebilen zenginlerin şimdi kocaman bir sürüsü var. Milyoncularımız bir iki tane neden birkaç yüze çıktı. Buna mukabil işe aç ve işsiz kalmak ne olduğunu pek bilmeyen işçi ve orta halli esnaf ve köylülerimiz derinliği gözleri karartan bir sefalet uçurumunun kenarından sarkmış bulunuyorlar...

Zenginler milletçilik bayrağını millî hükümet idaresinde iken servet yapmak ve mevki kapmak için vasıta olarak kullandılar. Başka bir milletin hâkimiyeti altına düştükleri zaman da muhtelif suretle menfaatlerine âlet etmek üzere yine bu bayrağı oynadılar. Fakat fakir işçi ve orta halli millet kendisine hıyanet ve onları işbaşında bulunan çorbacı partizanlara satmaktan başka maharet göstermezler.

Türkiye idaresinde iken işçi ve köylü Müslümanları diğer milletlerin fıkasile beraber babalarından kalma köleler gibi ezen Bey ve Paşalar, hükümet başka milletin burjuvaları eline geçince onların en sadık birer âleti olmuş ve yalnız kendi mülklerini, çiftliklerini mebusluk ve müftülük mevkilerini elden çıkarmamak için akla gelmedik hıyanetler ve rezaletler yapmışlardır. Onlar çorbacılarının gözünü yıldırmağa, böylelikle Halifelik hizmetine girmek için milletçilik rolünü gizlice köşelerde oynarlar. Hakikatte ise hükümete geçen şeytan bile olsa önünde secdeye varırlar. Bizim Bulgaristan Müslüman işçilerinin bu hususta kırk senelik acı tecrübelerimiz var. Bu tecrübelerin kamçısı altında uyandık. Türk burjuvaları ile aramızdaki köprüleri yıktık, yalancı milletçi-

liğe karşı komünizm bayrağını açtık. Şûrâlar idaresi kuruluncaya kadar Bulgar arkadaşlarımız ile beraber savaşım uğraşmaya yemin ve karar verdik. Bu savaşta bütün dünya işçileri fakir ve orta halli halk kitleleri bizimledir. Kazandığımız vakit her köy ve kasabanın idaresi, ahâlisinin seçtiği şûrânın elinde olacaktır. Her milletin hakkı ve hürriyeti kendisine verilecek ve herkes kendi dilile okuyacak, ekmeğe saadete erişecek ve harp ejderhasına kurban vermeden yaşamağa nail olacaktır.

Milletçilerin millî hükümetleri bunları kendi milletlerine vermemiştir ve veremez. İngilizler dünyaya hâkim ve zengin bir hükümete sahip olmakla beraber halisüddem İngiliz işçi ve fıkarcasının öldüğü görülmektedir. Yunanistan'da Yunan, Türkiye'de de Türk fıkarcası ve işçilerinin sefaletini gözönüne getiriniz. Şu suretle dünyada milletler değil, olup olacağı iki millet vardır. Fakir işçi ve orta halliler milleti ile zengin ve hazırcılar milleti. Bunlardan birincisi pek kalabalık ve her yerde aynı suretle ezilmektedir. İkincisi her yerde işçi ve orta hallilerin sırtında yaşar ve onları harp meydanlarında kana boğar. Dünyada iki idare vardır. Biri komünist şûrâlar idaresi, öteki milletçilerin büründüğü burjuva demokrasi idaresidir. Bunlardan birincisi bütün milletler işçilerine hürriyet ve müsavat temin eder. Hududları kaldırır. Herkes vicdanına göre dininde ve dilinde serbest bırakılır. Yalnız ortalığı soyup soğana çeviren kapitalist burjuvaları hangi milletten olursa olsun ortadan kaldırır.

İkinci idare ise içinde yaşadığımız cehennemleri bize hazırlayan burjuva milletçiler idaresidir. Bu cehennemde yalnız kapitalist burjuvalar zebaniler kadar rahat ve kuvvetlidir. Fakir işçi ve orta halliler kızgın harp katranında kaynadılar. Sefaletin gayya kuyularına doldurdular. Eğer ekmeğe için ayaklanır gündeliklerinin artmasını isterlerse, onlara zakkum gibi kurşun ve süngü yedirirler.

Kahrolsun burjuva — milletçiler idaresi!.. Bugün Yunanistan'da hükümeti işbaşında tutan mebus reyleri arasında Türk çorbacı mebuslarının reyleri pek mühim bir yer tutuyor. Fakat onlar bu reylerini fakir işçi ve orta hallilerin faydasına değil, yalnız tüccar ve çiftlik sahibi kişizadelerin menfaatine (hayatına mukabil) satıyorlar. Onların arkasına düşüp de serap peşinde koşan yolcular gibi aç ve susuz olmayınız. Komünizmin yıldızı kurtuluş yolunda rehberimiz olsun. Yunanistan Komünist Partisi'nin şanlı bayrağı altına koşunuz. Oradaki yerinizi tutunuz. Yunanlı ko-

münist arkadaşlarımız doğru söyleyip yazdıkları için hapisanelere düştüler. Canlarını feda ederek kahramanlığa misal gösterdiler. Onlar ile el ele veriniz. İşçi insanların kurtuluşu için son ve kati vuruşu hangi milletten olursa olsun mel'un burjuvaların suratına çarpacak olan muazzam komünist faaliyetine hazır olunuz.

Bu son boğuşmada işçiler kaybederse, el ve ayaklarındaki zincirleri kaybedeceklerdir. Kazandıkları vakit ise mil-

letlere kardaşlık, işçi ve orta hallilere ekmeğe, maarif ve saadet getirecek olan kurtarıcı komünist şûrâlar idaresini kuracaklardır...

Yaşasın Balkanlardaki milletlerin kurtuluşu uğrunda işkence ve felâketlere göğüs geren komünist partileri. □

Sofya 14 Haziran 1922

Bulgaristan komünistlerinden Şumnu ve Ruscuk meb'usu

Hüsnü Fuat

Ft 11 5/2 emie
kap bold

Geçen hafta Bulgaristan Komünist mebuslarından Hüsnü Fuat yoldaşın gazetemize mahsus olmak üzere komünizm ve milletçilik hakkında canlı bir makale aldık. Çok kıymetli bulduğumuz bu fikirleri gazetemize derç ederken amelenin nazar-ı dikkatini celp ve aziz yoldaşımıza teşekkür ederiz.

Komünistlik ve Milletçilik:

Son asırlarda milletçilik bütün dünya yüzündeki insanları azgın bir sıtma gibi yakalamıştır. Öteden beri muharebelerin asıl sebebi ileri gelenler ile zenginlerin nüfuz ve kazancını çoğaltmak, kuvvetlendirmektir! Bu maksada ermek için eski zamanlarda din meseleleri muharebelerde vesile olmuştur. Son zamanlarda ise artık sermaye sahipleri birbirlerinin elindekine göz diken haydutlar gibi aralarında hırıltıyı azıtınca, bir dinden bulunmuş olmaları eski vasıtayı modadan düşürmüş, onun yerine bir millet gayretini yerleştirmiştir.

Avrupa milletçilik ateşi ile bilhassa yakın şarkta fırladığını çevirerek meydanları yakıp temizlemiştir. Balkanlar bu ateşin sönmez bir ocağı haline gelmiş ve daimi surette yanıp kavrulmuştur. Parçalara bölünen memleketleri müstemleke derekesine düşürebilmek için oralarda yaşayan milletlere aşılana milletçilik gayreti besilenmiş ve ateş mütemadiyen körüklenmiştir.

Türk, Yunan, Sırp, Bulgar, Romen, Arnavud ve Karadağlıların fakir işçi ve orta halli halkı kanları ile Balkanların ova ve vadilerini tufan yerine çevirmişlerdir..

Dün geçirdiğimiz büyük yangından, Avrupa harbinden sonra bu ateş tekrar parlamak üzere bir kenarda yanmağa devam ettirilmektedir. Anadolu-Trakya, Yunan muharebesi bu defa umumi cihan harbinin kundağı gibi alev ve dumanlar saçmaktadır. Umumi harp tehlikesi günden güne bütün dünya işçileri üzerine meş'um kanatlarını açıyor. Çünkü harp olursa bir taraftan pek tehlikeli olan [sır kelime okunamıyor] bastırılacak, diğer taraftan da en mühimi elinde sermaye ve mal olanlar o saat onların fiyatını göklere kadar yükseltebileceklerdir. Harp başladığı gün mağazasını kapayanların bir kaç vakit sonra (50) kuruşluk malları (500) lira olacak, halbuki bütün ömründe çabalayıp (500) kuruş biriktirmiş olan işçiler harpten dönüp geldikleri vakit, gelebilirler ve harç etmedilerse sandıklarındaki (500) kuruşun (5) kuruşa geçtiğini göreceklerdir. Kazanan ve kaybedenler

işte bu iki sınıf insanlardır. Millet ve hükümet kazanmış ve kaybetmiş, bundan zenginler müteessir olmazlar. Fakat millet ve hükümet kazansa da kaybetse de, masrafı ödemek üzere vergiler altında ezilecek fakir işçi ve orta hallilerdir.

Bizim Bulgaristan harbi kaybetti. Fakat evvelce memleketimizde seyrek görülebilen zenginlerin şimdi kocaman bir sürüsü var. Milyoncularımız bir iki taneden bir kaç yüze çıktı. Buna mukabil ise aç ve işsiz kalmak ne olduğumu pek bilmeyen işçi ve orta halli esnaf ve köylülerimiz derinliği gözleri karartan bir sefalet uçurumunun kenarından sarkmış bulunuyorlar...

Zenginler milletçilik bayrağını millî hükümet idaresinde iken servet yapmak ve mevki kapmak için vasıta olarak kullanırlar. Başka bir milletin hâkimiyeti altına düştükleri zaman da muhtelif suretle menfaatlerine âlet etmek üzere yine bu bayrağı oynadılar. Fakat fakir işçi ve orta halli millet kendisine hıyanet ve onları işbaşında bulunan Çorbacı Partizanlara satmaktan başka maharet göstermezler.

Türkiye idaresinde iken işçi ve köylü Müslümanları diğer milletlerin fıkarasile beraber babalarından kalma köleler gibi ezen Bey ve Paşalar, hükümet başka milletin burjuvaları eline geçince onların en sadık birer âleti olmuş ve yalnız kendi mülklerini, çiftliklerini mebusluk ve müftülük mevkilerini elden çıkarmamak için akla gelmedik hıyanetler ve rezaletler yapmışlardır. Onlar çorbacılarının gözünü yıldırmak, böylelikle Halifelik hizmetine girmek için milletçilik rolünü gizlice köşelerde oynarlar. Hakikatte ise hükümete geçen şeytan birle olsa önünde secdeye varırlar. Bizim Bulgaristan Müslüman işçilerinin bu hususta kırk senelik acı tecrübelerimiz var. Bu tecrübelerin kamçısı altında uyardık. Türk burjuvaları ile aramızdaki köprüleri yıktık, yalancı milletçiliğe karşı komünizm bayrağını açtık. Şûrâlar idaresi kuruluncaya kadar Bulgar arkadaşlarımız ile beraber savaşıp uğraşmaya yemin ve karar verdik. Bu savaşta bütün dünya işçileri fakir ve orta halli halk kitleleri bizimledir. Kazandığımız vakit her köy ve kasabanın idaresi, ahalisinin seçtiği şûrânın elinde olacaktır. Her milletin hakkı ve hürriyeti kendisine verilecek, ve herkes kendi dilile okuyacak, ekmeğe saadete erişecek ve harp ejderhasına kurban vermeden yaşamağa nail olacaktır.

Milletçilerin millî hükümetleri bunları kendi milletlerine vermemiştir. ve veremez. İngilizler dünyaya hâkim ve zengin bir hükümete sahip olmakla beraber

3

976

halisüddem İngiliz işçi ve fıkarcasının öldüğü görülmektedir. Yunanistan'da Yunan, Türkiye'de de Türk fıkara ve işçilerinin sefaletini göz önüne getiriniz. Şu suretle dünyada milletler değil, olup olacağı iki millet vardır. Fakir işçi ve orta halliler milleti ile zengin ve hazırcılar milleti. Bunlardan birincisi pek kalabalık ve her yerde aynı suretle ezilmektedir. İkincisi her yerde işçi ve orta hallilerin sırtında yaşar ve onları harp meydanlarında kana boğar. Dünyada iki idare vardır. Biri komünist şûrâlar idaresi, öteki milletçilerin büründüğü burjuva demokrasinin idaresidir. Bunlardan birincisi bütün milletler işçilerine hürriyet ve müsavat temin eder. Hududları kaldırır. Herkes vicdana göre dininde ve dilinde serbest bırakılır. Yalnız ortalığı soyup soğana çeviren kapitalist burjuvaları hangi millettten olursa olsun ortadan kaldırır.

İkinci idare ise içinde yaşadığımız cehennemleri bize hazırlayan burjuva milletçiler idaresidir. Bu cehennemde yalnız kapitalist burjuvalar zebaniler kadar rahat ve kuvvetlidir. Fakir işçi ve orta halliler kızgın harp katranında kaynadılar. Sefaletin gayya kuyularına doldurdular. Eğer ekmeğin için ayaklanırlar gündeliklerinin artmasını isterlerse, onlara zakkum gibi kursun ve süngü yedirirler.

Kahrolsun burjuva - milletler idaresi!. Bugün Yunanistan'da hükümeti iş başında tutan mebus reyleri arasında Türk çorbacı mebuslarının reyleri pek mühim bir yer tutuyor. Fakat onlar bu reylerini fakir işçi ve orta hallilerin faydasına değil, yalnız tüccar ve çiftlik sahibi kisizadelerin menfaatine (hayatına mukabil) satıyorlar. Onların arkasına düşüp de serap pesinde kosan yolcular gibi aç ve susuz olmayınız. Komünizmin yıldızı kurtuluş yolunda rehberimiz olsun. Yunanistan Komünist Partisinin şanlı bayrağı altına koşunuz. Oradaki yeriniz tutunuz. Yunanlı komünist arkadaşlarımız doğru söyleyip yazdıkları için hapisanelere düştüler. Canlarını feda ederek kahramanlığa misal gösterdiler. Onlar ile el ele veriniz. İşçi insanların kurtuluşu için son ve kati vuruşu hangi millettten olursa olsun mel'un burjuvaların suratına çarpacak olan muazzam komünist faaliyetine hazır olunuz.

Bu son boğuşmada işçiler kaybederse, el ve ayaklarındaki zincirleri kaybedeceklerdir. Kazandıkları vakit ise milletlere kardeşlik, işçi ve orta hallilere ekmeğin, maarif ve saadet getirecek olan kurtarıcı komünist şûrâlar idaresini kuracaklardır..

Yaşasın Balkanlardaki milletlerin kurtuluşu uğrunda işkence ve felâketlere göğüs geren komünist partileri. □

Sofya 14 Haziran 1922

Bulgaristan komünistlerinden Şum^{nu}~~nu~~ ve Rus^{cu}~~cu~~ me'b'usu

Hüsnü Fuat

TÜRKİYE SOSYAL TÜRSTAV TARİH ARAŞTIRMA VAKFI